

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1To/11/2024
Identifikačné číslo spisu:	9524100060
Dátum vydania rozhodnutia:	12.11.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Patrik Príbelský
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:9524100060.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Patrika Príbelského, PhD. a sudcov JUDr. Martina Bargela a JUDr. Emila Klemaníča na verejnom zasadnutí konanom 12. novembra 2025 v Bratislave v trestnej veci proti obžalovanému Bc. P. G. pre zločin prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona prejednal odvolanie menovaného obžalovaného podané proti rozsudku Špecializovaného trestného súdu, sp. zn. 18T/1/2024, z 3. júna 2024

rozhodol:

I. Podľa § 321 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku z r u š u j e rozsudok Špecializovaného trestného súdu, sp. zn. 18T/1/2024, z 3. júna 2024.

II. Podľa § 322 ods. 1 Trestného poriadku sa vec v r a c i a Špecializovanému trestnému súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Odôvodnenie

Špecializovaný trestný súd rozhodol rozsudkom, sp. zn. 18T/1/2024, z 3. júna 2024 tak, že obžalovaného Bc. P.D. uznal za vinného zo spáchania zločinu prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona, na tom skutkovom základe, že:

„dňa 23.09.2021 v čase 11.15 hod. počas výkonu služby na hraničnom prechode V. Z., pracovisku osobná doprava - dovoz, pri vykonávaní colnej kontroly v pruhu D1 osobného motorového vozidla zn. Renault Trafic, ev. č. F.: J. XXX, ktorého cestujúci boli občania Ukrajiny U. P. a F. O. P. (voči ktorým sa viedlo osobitné konanie, a o vine ktorých už bolo právoplatne rozhodnuté), od ktorých za bezproblémové vybavenie a vykonanie colnej kontroly a za bezproblémový prechod štátnej hranice prijal úplatok vo forme najmenej jedného balenia (kartónu) cigariet zn. LM, modrej farby, ktoré si vzal počas kontroly z vnútornej časti kontrolovaného vozidla, z priestoru za sedadlom spolujazdca, a ktoré si následne schoval pod bundu služobnej rovnošaty“.

Za to bol obžalovanému Bc. P. G. podľa § 329 ods. 2, § 38 ods. 2, § 38 ods. 3, § 36 písm. j) Trestného zákona uložený trest odňatia slobody vo výmere 5 rokov. Podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona obžalovaného na výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom

stráženia.

Špecializovaný trestný súd svoje rozhodnutie odôvodnil v podstate tým, že na základe vykonaných dôkazov bolo obžalovanému v plnej miere preukázané spáchanie uvedeného trestného činu. Zároveň sa v odôvodnení veľmi podrobne vyjadril k vykonaným dôkazom ako i k obhajobným tvrdeniam obžalovaného a poskytol argumentáciu, prečo im neuveril. K uloženému trestu súd prvého stupňa uviedol, že po zistení pomeru poľahčujúcich a pritŕžujúcich okolností bol tento ukladaný v rozmedzí 5 rokov až 9 rokov a 8 mesiacov a po zhodnotení všetkých okolností bol individualizovaný vo výmere 5 rokov ako trest nepodmienečný, so zaradením obžalovaného do ústavu s minimálnym stupňom stráženia.

Proti rozsudku Špecializovaného trestného súdu podal v zákonnej lehote odvolanie obžalovaný, ktorý prostredníctvom obhajcu argumentoval takto:

- rozhodnutie súdu prvého stupňa je nezákonné, súd sa nevysporiadal so všetkými okolnosťami;
 - nesprávnym postupom došlo k podstatnému porušeniu práva obžalovaného na obhajobu a k porušeniam ustanovení Trestného zákona;
 - uložený trest odňatia slobody je vzhľadom na aktuálne znenie zákona neprimerane prísny;
 - osoba V. B. nebola vypočutá ako svedok;
 - obžalovaný mal tiež za to, že nebolo preukázané, že by spáchal skutok, ktorý sa mu kladie za vinu bez dôvodných pochybností;
 - obrazovo-zvukové záznamy, ktoré boli v jeho veci kľúčové, boli zabezpečené na základe nezákonného rozhodnutia Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp. zn. Nt/13/2021-667-V-KSBB, zo 16. augusta 2021, nakoľko rozhodoval nepríslušný a nezákonný súd, keďže tento súd nemá zákonnú pôsobnosť v Košickom kraji, od čoho sa voči nemu odvíja nezákonnosť celého trestného stíhania;
 - právo na obhajobu bolo porušené tým, že obrazovo-zvukový záznam bol vyselektovaný a súdu prvého stupňa predložený na rozhodovanie len v skrátenej podobe, v opačnom prípade by súd musel rozhodnúť inak;
 - v nadväznosti na v tejto spojitosti uvádzané, návrh obhajcu na doplnenie dokazovania prehratím celého kamerového záznamu bol odmietnutý a neobstoí ani odôvodnenie zo strany súdu,
 - obhajoba v tomto smere obzvlášť poukazuje na úradný záznam z 24. mája 2024, kde obžalovaný prostredníctvom obhajcu práve naopak mal žiadať vyhotoviť kópiu kompletného záznamu celej doby zaznamenávania;
 - samotným nedoložením obrazovo-zvukových záznamov v súdnom spise došlo k podstatnému porušeniu obžalovaného na obhajobu;
 - v ďalšom obžalovaný rozporoval svedecké výpovede P. A., F. Q. a J. A.;
 - rovnako spochybňoval svedkov U. P. a F. O. P.;
 - rozsudok Špecializovaného trestného súdu je založený výlučne na špekuláciách zo strany súdu a prokurátora bez náležitého zistenia skutkového stavu v súlade so zásadou náležitého zistenia skutkového stavu a zároveň v rozpore so zásadou voľného hodnotenia dôkazov, porušujúc základný princíp prezumpcie neviny a to tým, že od počiatku bolo na obžalovaného hľadeného, ako na vinného, v dôsledku čoho nebol vykonaný takmer žiaden dôkaz ním navrhnutý na podporu svojich tvrdení.
- Navrhol preto, aby vzhľadom na zásadné porušenie práva obžalovaného na obhajobu Najvyšší súd Slovenskej republiky ako odvolací súd ho s ohľadom na zásadu in dubio pro reo spod obžaloby oslobodil. Alternatívne, aby odvolací súd predmetný rozsudok zrušil a vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

+ + +

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací preskúmal v zmysle § 317 ods. 1 Trestného poriadku zákonnosť a odôvodnenosť napadnutého rozsudku ako i správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo. Mal pritom na zreteli aj povinnosť prihliadnuť na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku a zistil, že odvolanie obžalovaného je dôvodné.

Špecializovaný trestný súd v rámci procesného postupu v plnej miere nerešpektoval a nedodrжал základné zásady trestného konania uvedené v ustanovení § 2 Trestného poriadku, a to najmä zásady práva na obhajobu (§ 2 ods. 9 Trestného poriadku) a to napriek relatívne precíznemu odôvodneniu rozsudku.

Obžalovaný považoval odsudzujúci výrok rozsudku Špecializovaného trestného súdu za nesprávny z toho dôvodu, že samosudca vykonané dôkazy mylne posúdil a vyhodnotil jednostranne v jeho neprospech.

Vo svojej podstate však odvolanie obžalovaného spočívalo na tvrdení o nezákonne získanom dôkaze v podobe obrazovo-zvukového záznamu zo služobnej miestnosti „D2“ a o jeho nesprístupnení v plnom rozsahu. V ňom a z hľadiska súvisiacich aspektov vznikli podľa názoru obžalovaného porušenia práv, predovšetkým porušenie práva na obhajobu. Nestotožnil sa ani so svedeckými výpoveďami podanými v jeho neprospech.

K odvolacím námietkam najvyšší súd uvádza:

Hlavný problém, ktorý najvyšší súd identifikoval a viedol ho k vyhoveniu odvolaniu obvineného a následnému zrušeniu rozhodnutia Špecializovaného trestného súdu bola situácia viažuca sa k sprístupneniu celého záznamu ITP (obrazovo - zvukového záznamu) z miestnosti „D 2“, ktorú odvolací súd na rozdiel od súdu prvého stupňa vnímal a posúdil inak.

V danej veci je nesporným faktom, že obžalovaný prostredníctvom obhajcu požiadal 24. mája 2024 (na č. l. 214 spisu) o vyhotovenie kópie kompletného záznamu celej doby zaznamenávania obrazovo-zvukového záznamu vyhotoveného na podklade súhlasu sudcu Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp. zn. Ntt/130/2021, z 23. septembra 2021.

Súd prvého stupňa síce na to prípisom (č. l. 215 spisu) reflektoval, ale nie dostatočne relevantne, pretože mu na nosiči sprístupnil len „výseč“ z daného záznamu, ktorá sa nachádzala v spise, pričom celý záznam sa v spisovom materiáli ako príloha nenachádzal.

To isté sa potom zopakovalo aj v záverečnej reči obhajcu obvineného, na č. l. 235 - 236, kde svoju žiadosť zopakoval. Tentokrát bez akejkoľvek odozvy súdu.

Napriek tomu súd prvého stupňa v napadnutom rozsudku skonštatoval (č. l. 11 rozsudku), že žiadosť obžalovaného o poskytnutie uvedeného dôkazu v celosti nikdy nebola prednesená, s výnimkou žiadosti prednesenej v záverečnej reči.

Pravdou však je, že žiadosť obžalovaného (prostredníctvom obhajcu) na č. l. 214 spisu nemožno interpretovať inak, než ako jednoznačnú požiadavku na sprístupnenie uvedeného dôkazu, teda záznamu v celosti.

Nie je preto možné sa stotožniť so Špecializovaným trestným súdom, že obvinený počas konania pred súdom o poskytnutie takého dôkazu v celosti nežiadal, keď v spise o tom existujú dve zmienky.

Konaním súdu prvého stupňa skutočne došlo k porušeniu, dokonca i ním citovanej judikatúry, majúc na mysli hlavne rozhodnutie ESLP Matanovič proti Chorvátsku, č. 2742/12, zo 4. apríla 2017.

Vzhľadom na toto konštatovanie pristúpil najvyšší súd k analýze namietaného rozsudku ESLP v prípade Matanovič proti Chorvátsku, v ktorom štrasburský súd v otázke povinnosti zoznámiť obhajobu so všetkými zabezpečenými záznamami ITP konštatoval nasledovné:

- ESLP v posudzovanom prípade zabezpečené záznamy rozdelil do troch kategórií:

a/ záznamy, ktoré boli použité ako dôkaz proti sťažovateľovi;

b/ záznamy, ktoré neboli použité ako dôkaz proti sťažovateľovi a ktoré síce boli súčasťou spisu, ale obhajobe k nim nebol umožnený prístup;

c/ záznamy, ktoré boli v danom prípade zabezpečené, ale neboli zaradené do spisu, lebo sa týkali osôb, ktoré neboli obvinené;

- ESLP k bodu a/ poznamenal, že je v zásade na vnútroštátnych orgánoch, či obhajobe umožnia prístup priamo k zabezpečeným nahrávkam. Porušenie práva na spravodlivý proces by v zásade hrozilo iba v prípade, že by sa obhajoba nemohla dostať ani k vlastným nahrávkam, na ktorých základe bol obvinený odsúdený, ani k ich prepisom;

- ESLP k bodu b/ naznačil, že otázka prístupu k týmto záznamom by bola relevantná iba v rozsahu, v akom by sa tieto záznamy mohli týkať obvineného, konkrétne pokiaľ by mohli obsahovať informácie, ktoré by mohli viesť k oslobodeniu obvineného, ktoré by mali vplyv na výšku uloženého trestu, alebo ktoré by sa týkali prípustnosti, spoľahlivosti a úplnosti dôkazov použitých proti obvinenému. Je pritom v zásade na obvinenom, aby uviedol konkrétne dôvody, pre ktoré by mu mal byť prístup k týmto materiálom umožnený, a na vnútroštátnych orgánoch, aby takéto dôvody posúdili;

- ESLP k bodu c/ pripustil, že sa tu dostávajú skutočne do hry dva navzájom si konkurujúce záujmy, vnútroštátny súd však nevykonal žiadne porovnanie, či v tomto konkrétnom prípade právo dotknutých osôb na ochranu súkromia preváži nad právom sťažovateľa na spravodlivý proces. Najvyšší súd naviac námietku sťažovateľa v danom ohľade odmietol iba konštatovaním, že sťažovateľ právo na prístup k týmto dôkazom nemá a že je v plnej kompetencii prokurátora, aby sám vykonal výber, ktoré zo zabezpečených záznamov predloží súdu ako dôkaz;

- tento prístup najvyššieho súdu je však v rozpore s judikatúrou ESLP, podľa ktorej v právnych poriadkoch, v ktorých vyšetrojúce orgány sú povinné brať do úvahy skutočnosti svedčiace ako v neprospech, tak aj v prospech obvineného, nemôže byť v súlade s požiadavkou čl. 6 ods. 1 Dohovoru systém, keď vyšetrojúce orgány samy vyhodnocujú, čo je a čo nie je pre daný prípad relevantné, bez toho, aby tam boli akékoľvek záruky na právo obhajoby.

To, či boli dodržané práva obhajoby je o to viac potrebné zohľadniť v súvislosti s použitím dôkazov získaných osobitnými vyšetrovacími opatreniami. Okrem toho ESLP v predmetnom rozhodnutí pripomenul, že trestné konanie vrátane jeho prvkov, ktoré sa týkajú konania, by malo byť kontradiktórne a že by mala existovať rovnosť zbraní medzi obžalobou a obhajobou. Právo na kontradiktórny proces v trestnej veci znamená, že obžaloba aj obhajoba musia mať možnosť oboznámiť sa a vyjadriť sa k predloženým pripomienkam a dôkazom predloženým druhou stranou. Medzi možnosťami, ktoré by mal mať každý obvinený z trestného činu, patrí aj možnosť oboznámiť sa na účely prípravy svojej obhajoby s výsledkami vyšetrovania, ktoré sa vykonáva v priebehu celého konania. Nesprístupnenie vecných dôkazov obhajobe, ktoré obsahujú také údaje, ktoré by obvinenému umožnili zbaviť sa obvinenia alebo znížiť trest, by predstavovalo odmietnutie prostriedkov potrebných na prípravu obhajoby, a teda porušenie práva zaručeného v článku 6 Dohovoru.

ESLP napokon pripomenul, že právo na spravodlivý proces zahŕňa aj právo na prístup k spisu. Súd už konštatoval, že neobmedzený prístup k spisu a neobmedzené používanie akýchkoľvek poznámok, vrátane prípadnej možnosti získať kópie príslušných dokumentov, sú dôležitými zárukami spravodlivého procesu. Neumožnenie takéhoto prístupu podľa súdu zaväzuje v prospech konštatovania, že došlo k porušeniu zásady rovnosti zbraní.

Najvyšší súd ďalej uvádza, že uvedené vyplýva aj z § 114 ods. 6 Trestného poriadku, podľa ktorého ak sa má obrazový, zvukový alebo obrazovo-zvukový záznam použiť ako dôkaz, postupuje sa primerane podľa § 115 ods. 6.

Podľa § 115 ods. 6 Trestného poriadku ak sa má záznam telekomunikačnej prevádzky použiť ako dôkaz, treba k nemu pripojiť, ak to vyhotovený záznam umožňuje, doslovný prepis záznamu, ktorý vyhotoví príslušník Policajného zboru vykonávajúci odpočúvanie, v rozsahu zistených skutočností významných pre trestné konanie, s uvedením údajov o mieste, čase, orgáne, ktorý záznam vyhotovil, a zákonnosti vykonávania odpočúvania. Záznam telekomunikačnej prevádzky sa na vhodných elektronických nosičoch uchováva v celosti v spise, ktorých kópie si môže vyžiadať prokurátor a obvinený alebo obhajca. Po ukončení odpočúvania a záznamu telekomunikačnej prevádzky si obvinený alebo obhajca

môžu na svoje náklady vyhotoviť prepis záznamu telekomunikačnej prevádzky v rozsahu, v akom to uznajú za vhodné. Povinnosti uvedené v prvej vete sa na nich vzťahujú primerane.

Je preto v rozpore s ustanovením § 115 ods. 6 Trestného poriadku a zároveň porušením práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, pokiaľ orgány činné v trestnom konaní alebo súd neumožnia obvinenému a jeho obhajcovi oboznámiť sa so všetkými vyhotovenými záznamami telekomunikačnej prevádzky a obrazovo - zvukovými záznamami, týkajúcimi sa konania, ktoré je obvinenému kladené za vinu. Rovnako nie je prípustné, aby dotknuté orgány selektívne samy vyhodnotili, čo je a čo nie je pre daný prípad relevantné z hľadiska uplatnenia práv obhajoby. (R 45/2018)

Najvyšší súd tiež zdôrazňuje, že z ustanovenia § 2 ods. 11 veta prvá Trestného poriadku síce vyplýva, že súd môže vykonať aj dôkazy, ktoré strany nenavrhl, ale v zmysle ustanovenia § 1 a § 2 ods. 18 Trestného poriadku je trestný proces upravený ako kontradiktórne konanie dvoch protistrán - prokurátora (eventuálne poškodeného) na jednej strane a obvineného a jeho obhajcu (eventuálne zúčastnenej osoby) na druhej strane. Preto nie súd, ale strany trestného konania pred súdom predkladajú a vykonávajú dôkazy, ktoré obvineného usvedčujú alebo oslobodzujú. Úlohou súdu, ako nestranného rozhodovacieho orgánu, je posúdenie týchto dôkazov a rozhodnúť spor medzi prokurátorom, ktorý zastupuje štát (§ 2 ods. 5 veta prvá Trestného poriadku) a obvineným. Pri tomto rozhodovaní musí súd zachovať nestrannosť a nesmie iniciatívne napomáhať jednej alebo druhej strane. Ak by sa tak stalo, došlo by k porušeniu nielen zásady rovnosti strán v konaní pred súdom (§ 2 ods. 14 Trestného poriadku), ale aj zásady spravodlivého procesu (§ 2 ods. 10 Trestného poriadku).

Súd prvého stupňa však obhajobe, napriek žiadosti, zjavne neposkytol záznam z ITP v celosti, čím porušil právo obžalovaného na obhajobu.

Bude preto úlohou Špecializovaného trestného súdu po vrátení veci vyhovieť žiadosti obvineného a poskytnúť mu predmetný dôkaz v celosti. To samozrejme neznamená, že bude musieť vyhovieť prípadnému návrhu na prehratie tohto záznamu v celosti. Rozhodnutie bude na autonómnom posúdení súdu prvého stupňa, ktoré bude musieť patrične zdôvodniť. Musí však umožniť obhajobe, aby sa oboznámila so žiadaným záznamom v celosti a na základe toho mohla predložiť obhajobné návrhy.

V prípade, ak sa nepodari zabezpečiť a obhajobe sprístupniť žiadaný obrazovo - zvukový záznam v celosti, bude musieť súd prvého stupňa zvážiť v súhrne s ostatnými vykonanými dôkazmi, či takýto prípadný stav nebude narušovať spravodlivosť súdneho konania en bloc (v zmysle judikatúry ESLP k článku 6 ods. 1 Dohovoru), a teda či aj napriek tomuto prípadnému nedostatku bude môcť byť na vykonaných dôkazoch založený záver o prípadnej vine obžalovaného a treste. Inými slovami, bude musieť zvážiť, či takýto prípadný nedostatok by mohol predstavovať porušenie práva na obhajobu podstatným spôsobom.

Vzhľadom na vyššie uvedené následne najvyšší súd vyhodnotil, že na tomto mieste bolo vhodné zaoberať sa výlučne touto odvolacou námietkou obvineného, ktorá predstavovala porušenie jeho práva na obhajobu. K ostatným odvolacím námietkam sa najvyšší súd následne vyjadrovať nebude, pretože budú môcť byť opakovane uplatnené v konaní pred súdom prvého stupňa ktorý bude mať priestor sa nimi zaoberať.

Riadiac sa uvedeným rozhodol odvolací súd tak, ako je vyjadrené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.